

Helsestasjonsprogrammet 0-5 år

Hjemmebesøk av jordmor: I tillegg til konsultasjonene i tabellen anbefaler Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen hjemmebesøk av jordmor, se [Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen](#) for mer informasjon.

Barns miljø og sikkerhet: Det vises til informasjonsbrosjyrer, se lenke: [Barns miljø og sikkerhet / når barnet skader seg](#) Informasjon må gis i tråd med barnets utvikling og alder.

Barnevaksinasjonsprogrammet: Se informasjon om vaksiner og tidspunkt på [FHIs nettsider](#)

Nyfødtscreening: Nyfødtscreening skal tilbys alle nyfødte i Norge, og nyfødte skal få tilbudet selv om fødselen fant sted i utlandet. Barn som ikke har blitt screenet før hjemreise må få gjennomført dette i spesialisthelsetjenesten, se anbefaling: Helsestasjonsprogrammet under praktisk del.

Konsultasjon	Foreldreveiledning/ Helseopplysning	Helseundersøkelser og vaksiner	Helsepersonell
7-10 dager etter fødsel: Hjemmebesøk	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomgang familieanamnese, svangerskap og fødselsopplevelse Informasjon om helsestasjonstilbudet Barnets vektøkning og trivsel Amming/ evt. behov for morsmelkerstatning Evt. D-vitamintilskudd Samspill/tilknytning Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder Søvn/sovestilling Barnestell Forebygging av ulykker/ skader 	<ul style="list-style-type: none"> Vekt og hodeomkrets Observasjon i rygg og mageleie Vurdere barnets stelleplass Øyne (blikkontakt/Stilling/infeksjon). <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> Temperament, våkenhet Hudfarge/perifer sirkulasjon; blekhet, cyanose, ikterus? Pustemønster (rask? anstrengt?) Bevegelsesmønster (alternerende, sidelikt? Symmetri?) Tonus (normal, hypoton, hyperten, ubalanse fleksorer/ekstensorer). 	Helsesykepleier

	<ul style="list-style-type: none"> • Vold /omsorgssvikt (vugging vs. filleristing, barnegråt og stress) • Familiesituasjon • Foresattes psykiske helse og trivsel, sykdom • Nettverk • Tobakksfritt miljø • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk). 	<ul style="list-style-type: none"> • Hode/Hals: skjevhet/torticollis <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	
<p>4 uker: Gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <p>Aktuelle tema på gruppekonsultasjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning / • D-vitamin tilskudd • Samspill • Barnegråt, uro, kolikk • Vold, overgrep, omsorgssvikt, (vugging vs. filleristing) • Bevegelsesutvikling • Mobil- og skjermbruk hos foreldre og bruk av sosiale medier • Infeksjonssykdommer • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Barnevaksinasjonsprogrammet • Søvn/sovestilling • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Informere om kontroll for mor etter fødsel. 	<p>Vekt og hodeomkrets (ved behov og etter foreldres ønske).</p> <p>Generell observasjon: Vold, overgrep, omsorgssvikt.</p>	<p>Helsesykepleier og ev. fysioterapeut</p>
<p>6 uker: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt og hodeomkrets <p>Generell observasjon: Vold, overgrep, omsorgssvikt</p>	<p>Helsesykepleier og lege</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Foreldres trivsel og psykiske helse, (samliv) • Informere om barnevaksinasjonsprogrammet. <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Kjønnslærestelse. 	<p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus • Syn: rød refleks/ øyebevegelser/blikkontakt, skjeling mv. • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, mulig smil, hørselreaksjon, bevegelsesmønster, • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster. <p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hud: utslett, skurv, sår, fødselsmerke, ikterus, cyanose, blekhet • Hodet: hodeomkrets, form, sømmer, fontanelle. Obs skjevhet/ torticollis • Rød refleks • Munnhule: anomalier, sopp • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: navle (obs granulom), lever, milt, oppfylninger • Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, penis (anomalier), brokk • Nevrologi: tonus i fleksorer (traksjon) og ekstensorer (holdt med ryggen opp). Symmetri av Moro og gripereflekser • Hofte: Hudfolder, benlengde, abduksjon. Ortolanis/Barlows test • Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger, myk fot uten fikserte feilstillinger • Munnhulen: sopp (trøske) og malformasjoner. 	
--	---	--	--

<p>3 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning og D- vitamin tilskudd • Stimulering av språkutvikling • Samspill • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Nettverk • Stell/håndtering • Foreldres trivsel og psykiske helse 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Hode: form (skjevhet/torticollis? vurdere henvisning til fysioterapeut) • Syn, hørsel, språk, kontakt • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet; kontaktevne, responsivt smil <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	<p>Helsesykepleier</p>
<p>4 måneder: Gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <p>Aktuelle tema i gruppekonsultasjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ vurdere informasjon om fast føde og D-vitamin tilskudd • Samspill • Infeksjonssykdommer (feber og øvre luftveisinfeksjoner) • Tannhelse: Tannpuss • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Info om Barnehageplass 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets på indikasjon eller etter foresattes ønske <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	<p>Helsesykepleier og ev. fysioterapeut</p>

<p>5 måneder: Individuell konsultasjon, evt. gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ vurdere informasjon om fast føde og D-vitamin tilskudd • Samspill • Bevegelsesutvikling • Tannhelse: Tannpuss • Søvn • Foreldres trivsel og psykiske helse • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Psykomotorisk utvikling • Språkutvikling <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	<p>Helsesykepleier</p>
<p>6 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ introduksjon av fast føde og D-vitamin tilskudd • Tannhelse: tannpuss • Søvn • Bevegelsesutvikling • Barns miljø og sikkerhet, 0-6 måneder • Samspill • Mobil- og skjermbruk hos foreldre og bruk av sosiale medier • Foreldres trivsel og psykiske helse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/kroppsporsjoner • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, kontakt, språk (lydmønster), kroppskontroll, bevegelsesmønster • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster <p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hud/underhud: farge, utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler. 	<p>Helsesykepleier og lege</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Hodet: omkrets, form, sømmer, fontanelle. Obs! skjevhet/ torticollis • Øyne: rød refleks, blikkontakt, skjeling • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: lever, milt, oppfylninger • Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, brokk • Hofter: Hudfolder, benlengde, abduksjon • Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger, • Psykomotorisk utvikling: Holder hodet og kroppen rett når sitter på fanget, står når holdes, håndgrep, symmetrisk bevegelsesmønster • Munnundersøkelse: undersøk munnhule og tenner. 	
8 måneder: Individuell konsultasjon, evt. gruppekonsultasjon	Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår. <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd • Tannhelse: Tannpuss • Samspill • Språk/ lek • Søvn • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets på indikasjon • Barnets helse og allmenntilstand • Syn, hørsel og språk <p>Psykomotorisk utvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observere barnet under aktiviteter med tanke på oppmerksomhet og motoriske ferdigheter. <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	Helsesykepleier

	<ul style="list-style-type: none"> • Forberedelse til barnehage • Foreldrenes trivsel og psykiske helse <p>Tema etter individuell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø 		
<p>10 måneder: Individuell konsultasjon, evt. gruppekonsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd • Tannhelse: Tannpuss • Samspill • Søvn • Bevegelsesutvikling • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets • Barnets helse og allmentilstand • Syn: skjeling? • Hørsel: reagerer adekvat, snur hodet etter lyd. • Språk: språkuttrykk <p>Psykomotorisk utvikling: Observere barnet under aktiviteter med tanke på temperament, oppmerksomhet, fin- og grovmotorikk</p> <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt 	Helsesykepleier
<p>12 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amming/ evt. morsmelkerstatning/ fast føde og D-vitamin tilskudd • Bevegelsesutvikling (Aktivitet/lek) • Søvn • Samspill • Tannhelse: Tannpuss • Vaksinasjoner • Infeksjoner (luftveier mv) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde, og hodeomkrets <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/ kroppsproporsjoner • Psykomotorisk utvikling: Oppmerksomhet, kontakt, samspill, språk, bevegelsesmønster • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster 	Helsesykepleier og lege

	<ul style="list-style-type: none">• Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år• Barnehage <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none">• Tobakksfritt miljø	<p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hud/underhud: farge (blek), utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler• Hodet: omkrets, form (skjevhet?), sømmer, fontanelle• Øyne/syn: rød refleks, blikkontakt, skjeling, plukker små gjenstander med vanlig synsavstand• Hørsel: Snur seg til lyd, normal språkutvikling• Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd• Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon• Abdomen: lever, milt, oppfyllninger• Genitalia: Vaginalåpning, testikler i skrotum, brokk• Hofter: Hudfolder, benlengde, abduksjon• Ekstremiteter og rygg: Bevegelsesutslag, feilstillinger,• Psykomotorikk utvikling: Bevegelsesmønster, krabber, setter seg opp og sitter støtt med rett rygg, trekker seg opp til stående, skifter fra hånd til hånd, pinsettgrep• Munnundersøkelse: tannstatus, hygiene, sår, sopp <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	
--	--	--	--

<p>15 måneder: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • amspill • Søvn • Språk • Tannpuss • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Barnehage <p>Tema etter individuell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Familiesituasjon, søsken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde • Barnets helse og allmenntilstand <p>Psykomotorisk utvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fin og grovmotorikk <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Vaksine, se FHIs nettsider</p>	<p>Helsesykepleier</p>
<p>17-18 måneder: Gruppekonsultasjon, ev. individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <p>Aktuelle tema i gruppekonsultasjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Samspill • Søvn • Bevegelsesutvikling • Foreldrenes trivsel og psykisk helse • Barns miljø og sikkerhet, 6 måneder - 2 år • Barnehage. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, lengde <p>Psykomotorisk utvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsesutvikling- herav fin og grovmotorikk <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt. 	<p>Helsesykepleier</p>

<p>2 år: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Tannhelse: Tannpuss (smokk- og fingersuging) • Fysisk aktivitet og lek (utendørsaktiviteter, stillesitting mv.) • Samspill • Mobil- og skjermbruk og bruk av sosiale medier • Barnets seksuelle utvikling • Språkutvikling • Søvnvaner • Barns miljø og sikkerhet, 2– 4 år • Foreldrenes psykiske helse og trivsel (familieforhold, sosialt nettverk) • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk). <p>Tema etter individuell vurdering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobakksfritt miljø • Kjønnslemlestelse • Søsken og evt. Søskensjalsusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekt, høyde <p>Generell vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernæringsstatus/kroppsporsjoner • Psykomotorisk utvikling • Hudfarge/perifer sirkulasjon • Pustemønster <p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt <p>Spesiell oppmerksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hud/underhud: farge, utslett, sår, blødninger, lymfeknuter, kuler • Øyne/syn: Rød refleks, skjeling, plukker små gjenstander med vanlig synsavstand • Hørsel: Normal språkutvikling, snur seg etter lyder, snakker med normal stemme mv. • Munnhule: tannstatus, hygiene, sår, sopp • Hjerte: rytme, bilyder, perifer sirkulasjon, eventuelt lyskepuls dersom bilyd. • Luftveier: respirasjonsfrekvens, hørbar pust, anstrengt pust, auskultasjon • Abdomen: lever, milt, oppfylninger • Genitalia: testikler i skrotum • Psykomotorisk utvikling: Bevegelsesmønster, gangmønster, håndfunksjon, oppmerksomhet, kontakt, samspill, språk. 	<p>Helsesykepleier og lege</p>
--	--	--	--------------------------------

<p>4 år: Individuell konsultasjon</p>	<p>Spør foreldre om det er tema de ønsker å ta opp, og ta utgangspunkt i barnets og familiens behov, helse, utvikling og livsvilkår.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kosthold, måltidsvaner • Samspill (sosial og emosjonell kontakt) • Bevegelsesutvikling • Søvn • Barns seksuelle utvikling • Barns miljø og sikkerhet, 4- 6 år • Mobil- og skjermbruk og bruk av sosiale medier • Rusmiddelbruk (alkohol og annen rusbruk) • Tobakksfritt miljø • Barnehage og skoleforberedelse 	<p>Generell observasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vold, overgrep, omsorgssvikt • Vekt, høyde • Barnets helse og allmenntilstand • Syn, hørsel og språk • Hud <p>Psykomotorisk utvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsesmønster, gå, løpe, hoppe, tegne 	<p>Helsesykepleier</p>
--	---	---	------------------------